

Проф. др Невенка Зрнзевић

БАКТЕРИЈСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ

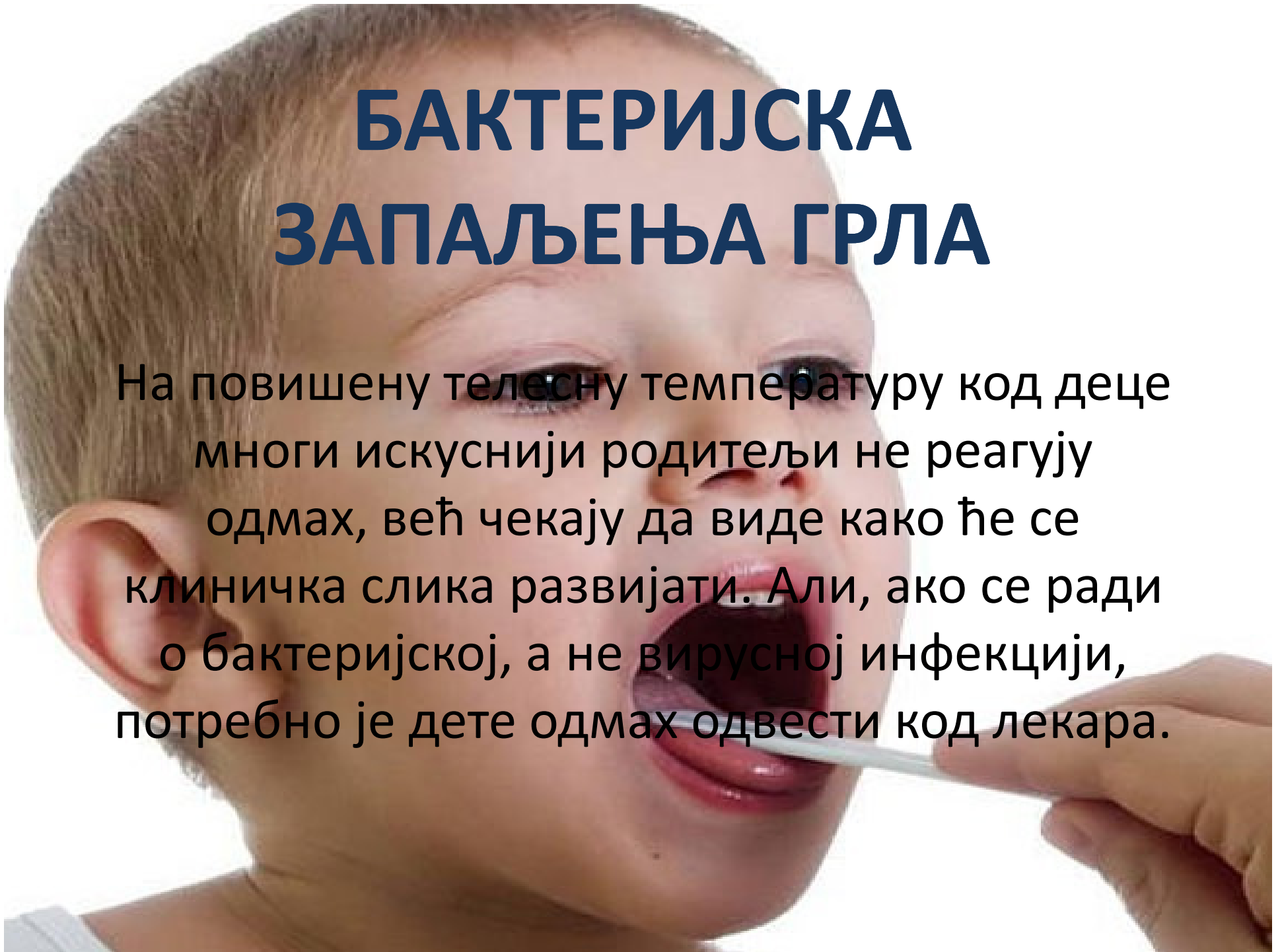

Магдалена Максић РН-03/17

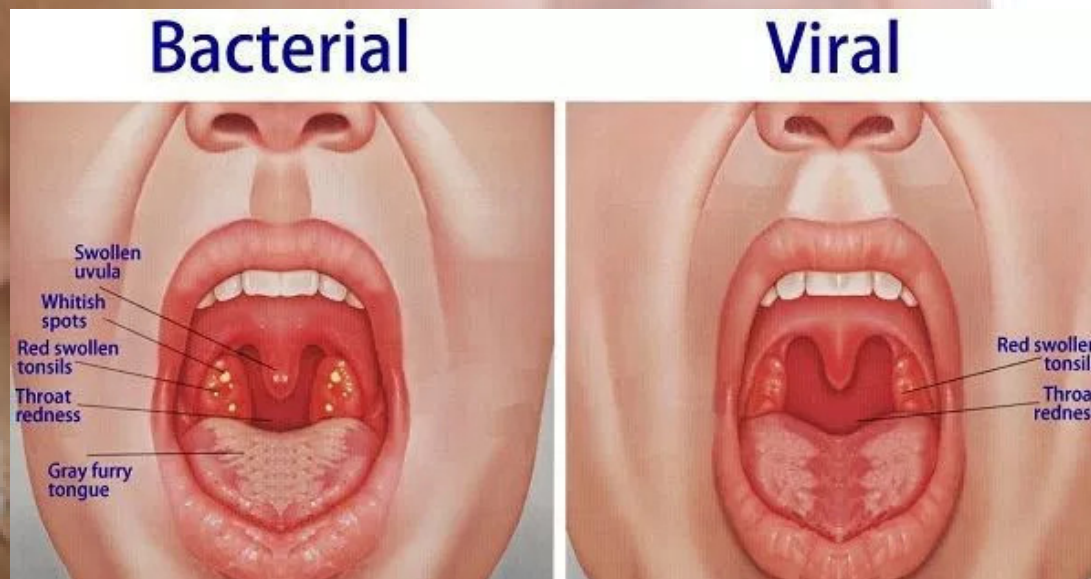
Анђела Ивановић РН-13/17

БАКТЕРИЈСКА ЗАПАЉЕЊА ГРЛА

На повишену телесну температуру код деце многи искуснији родитељи не реагују одмах, већ чекају да виде како ће се клиничка слика развијати. Али, ако се ради о бактеријској, а не вирусној инфекцији, потребно је дете одмах одвести код лекара.

Упала грла узрокована бактеријама чешће узрокује додатне компликације и захтева више пажње. Она је заразна. Преноси се блиским контактом, често инхалацијом капљица након кашља или кијања заражене особе, као и преко дељења хране или пића. Породична кућа и школске установе су идеална околина за ширење заразе. Због тога најчешће погађа управо децу.

Узроци бактеријске упале грла

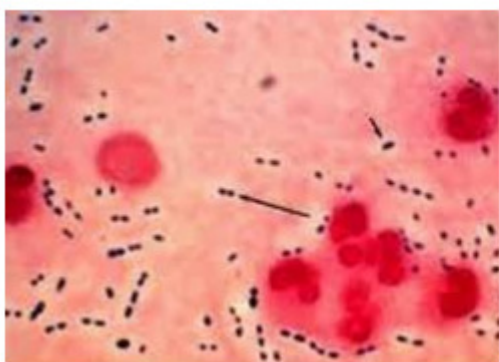
Иако више врста бактерија може узроковати инфекцију грла, бактерије из породице стрептокока најчешће стоје иза бактеријских упала грла.

Постоје две групе стрептококних бактерија, а узрочници су они из групе А. Стрептококне бактерије могу живети у носној или усној шупљини човека без узроковања болести.

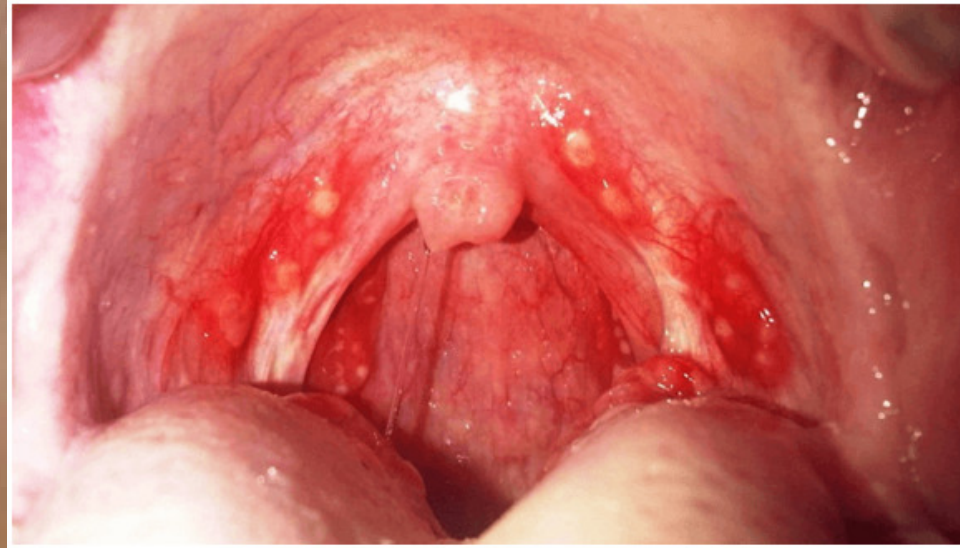

Стрептококна упла грла најчешћа је код деце, али могу је добити и одрасли. Представља заразну инфекцију ждрела и крајника.

Осим преко блиских контакта са зараженима, бактерије се преносе и дељењем хране, прибора за јело, козметике или додиривањем површина на којима су остали трагови клица заражене особе.

Симптоми бактеријске упале грла

Бактеријске упале грла препознатљиве су према боли и црвенилу у грлу и проблемима с гутањем.

У поређењу са вирусним упалама, ови симптоми знају бити озбиљнији и потрајати више од неколико дана и узроковати друге болести као што су шарлах или упала плућа. Остали симптоми укључују:

- повишену телесну температуру (изнад 38.5 °C),
- грозница,
- слабост и бол у целом телу,
- главобоља,
- повећани крајници с белкастим мрљама које наликују гнојним ранама,
- црвене тачкице (петехије) на меком или тврдом непцу,
- отечени и на додир осетљиви лимфни чворови и жлезде у предњем делу врата,
- губитак апетита,
- осип без сврбежа,
- мучнина, повраћање и болови у трбуху (код деце).

Како разликовати бактеријску упалу грла од вирусне

Права бактеријска, односно стрептококна упала грла често доводи до потешкоћа с гутањем, па чак и говором. Код ње је врло често присутна повишена температура, а крајници су прекривени белкастим слојем гноја.

Кашаљ и цурење носа обично нису повезани с бактеријским упалама грла. Они су знак вирусне упале.

Лечење инфекције код упале грла

Антибиотици спречавају ширење инфекције, односно додатне компликације. Међу њима су:

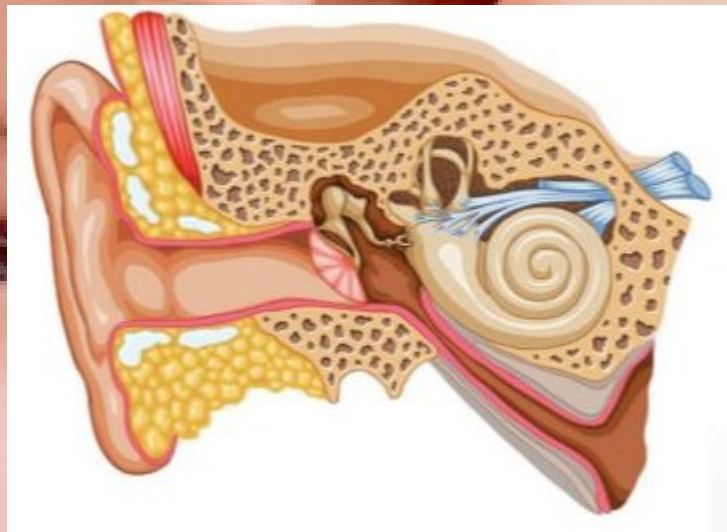
- упала уха;
- упала синуса;
- реуматска грозница;
- упала бубрега;
- мастоидитис, инфекција мастоидне кости у лобањи;
- гримизна грозница или шарлах;
- перитонзиларни апсцес, гнојна инфекција која се развија на крајницима.

УПАЛА УВА КОД ДЕЦЕ

Упала уха или отитис је чест запаљенски процес код деце, који захвата делове спољашњег, средњег или унутрашњег уха. Према статистици, са овим непријатним здравственим проблемом бар једном се суочи 15-20% малишана. Упала уха се најчешће јавља у периоду од шест месеци до три године, и у предшколском узрасту. Њој су подложнији дечаци, деца која су константно изложена дуванском диму, која живе у лошим социоекономским условима и која бораве у колективима.

Узроци настанка

Упалу уха код деце могу узроковати бројни разлози. Иако отитис најчешће настаје због ослабљених функција Еустахијеве тубе и незрелог имунолошког система, његову појаву индиректно изазивају инфекције горњих респираторних путева, недовољно развијене бубне опне, оштећења бубне опне, расцеп непца и многи други поремећаји. Осим тога, у настанку ове упорне болести значајну улогу игра генетски фактор.

Дијагностика

Постојање упале уха код детета утврђују педијатар и оториноларинголог. Ови специјалисти дијагнозу најчешће постављају на основу тегоба које малишан осећа, клиничког и отоскопског прегледа. Уколико те методе не покажу никакве промене на бубној опни, болесно дете се онда шаље на допунска испитивања.

Лечење

Терапија отитиса траје од десет дана до две недеље, а захтева строгу дисциплину. За лечење инфекције преписују се антибиотици који морају редовно да се узимају и капи за нос које се користе најдуже пет дана. Ако су дететове тегобе јаке и честе, уз то се прописује и симптоматска терапија. За умањење болова у уху дају се аналгетици, а за снижавање повишене телесне температуре антипиретици.

УРИНАРНЕ ИНФЕКЦИЈЕ

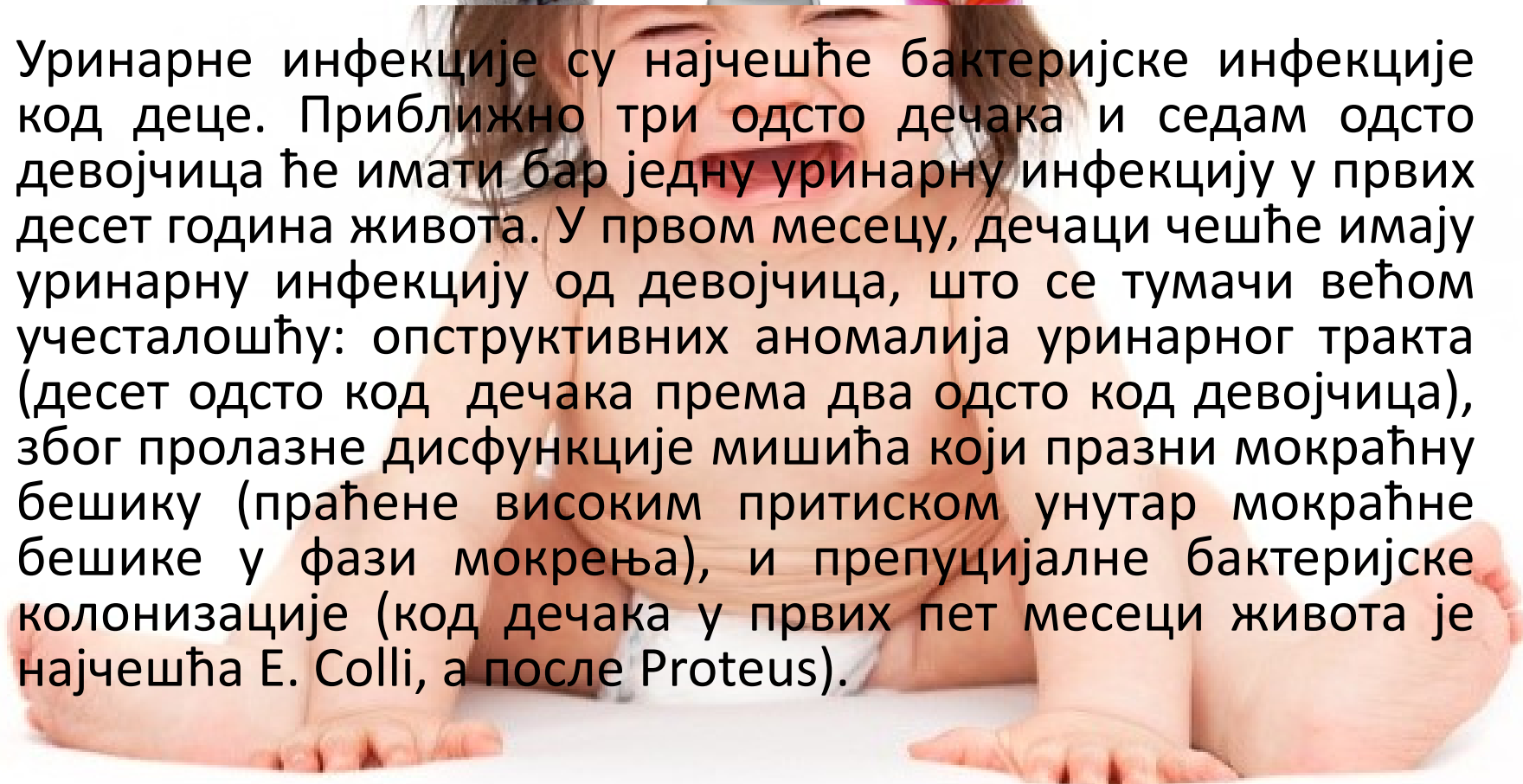
Препознатљиви знаци уринарне инфекције зависе од:

- тежине запаљиве реакције мокраћног система,
- локализације инфекције, то јест да ли су захваћени само доњи мокраћни путеви и мокраћна бешика (уретритис, циститис), или су инфекцијом захваћени горњи мокраћни путеви и ткиво бубрега (пијелонефритис), и
- од узраста детета.

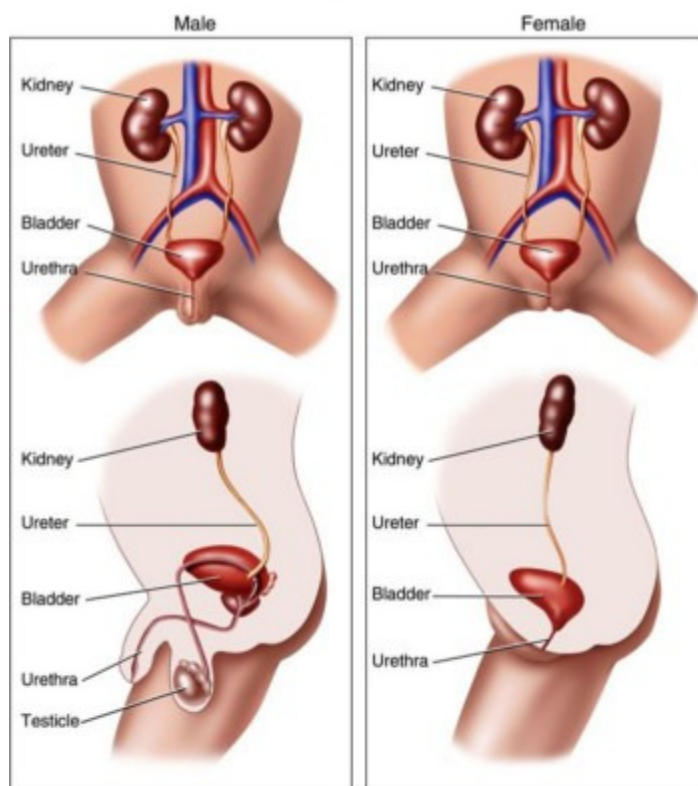

Уринарне инфекције су најчешће бактеријске инфекције код деце. Приближно три одсто дечака и седам одсто девојчица ће имати бар једну уринарну инфекцију у првих десет година живота. У првом месецу, дечаци чешће имају уринарну инфекцију од девојчица, што се тумачи већом учесталошћу: опструктивних аномалија уринарног тракта (десет одсто код дечака према два одсто код девојчица), због пролазне дисфункције мишића који празни мокраћну бешику (праћене високим притиском унутар мокраћне бешике у фази мокрења), и препуцијалне бактеријске колонизације (код дечака у првих пет месеци живота је најчешћа *E. Colli*, а после *Proteus*).

Urinary System

Данас се сматра да су функционални проблеми мокраћне бешике и њено непотпуно пражњење главни фактор ризика понављаних уринарних инфекција код девојчица. Наиме, уколико после мокрења остаје више од пет милилитара урина, ризик од понављане инфекције износи 75 одсто, док код потпуног пражњења бешике тај ризик износи 17 одсто.

ИНФЕКЦИЈЕ ПНЕУМОКОКОМ

Бактерија пнеумокока је уобичајени становник горњих респираторних органа и код деце и код одраслих, а највише је има у носу. Међутим, када постане патогена, а то се најчешће дешава због пада имунитета, може да изазове низ инфекција, међу којима има и оних веома озбиљних. Кад одбрамбене снаге организма ослабе, ова бактерија почиње да се шири по телу и да се умножава, што у одређеном броју случајева изазива неко од бројних обољења.

Преноси се кијањем

Пнеумокока код деце у највећем броју случајева узрокује упалу уха или упалу синуса, а инфекција се најчешће дешава у зимском периоду када се много времена проводи у затвореним просторијама. Сматра се да је у близу 40 одсто случајева упала уха код деце, иначе веома често дечје обољење, узрокована управо пнеумококом.

Међутим, пнеумокока изазива и теже инфекције као што су запаљење спољашњих овојница мозга, то јест менингитис, затим сепсу и упалу плућа.

Када је реч о упали плућа коју код деце изазива пнеумокока, најугроженији су најмлађи пацијенти, до две године старости. Ова бактерија се, иначе, преноси капљичним путем, кијањем и кашљањем, али и директним контактом. Деца су најчешће само клицоноше, без икаквих симптома болести.

Симптоми инфекције

Пнеумококна пнеумонија почиње нагло и карактеришу је следећи симптоми:

- грозница
- висока температура
- кашаљ
- отежано или убрзано дисање
- бол у грудима.

У тежим случајевима јављају се и мучнина, повраћање, главобоља, малаксалост и болови у мишићима, али ове тегобе су знатно ређе.

Када је реч о пнеумококном менингитису, њега прате:

- повишена температура
- укоченост врата
- конфузија
- осетљивост на светло.

Лечење

Пнеумококне инфекције се лече антибиотицима, чије дејство почиње 12–36 сати након узимања.

– Нажалост, због претеране или погрешне примене антибиотика многи сојеви пнеумокока постали су отпорни на ове лекове. Зато је много боље порадити на превенцији, а најбоља заштита од могућих инфекција које проузрокује пнеумокока јесте вакцина.

За разлику од развијених земаља на Западу, где је ова вакцина на списку обавезних, код нас то, нажалост, није случај, па родитељи који желе да вакцинишу своју децу морају да плате ову услугу.

**ХВАЛА
НА
ПАЖЊИ!**

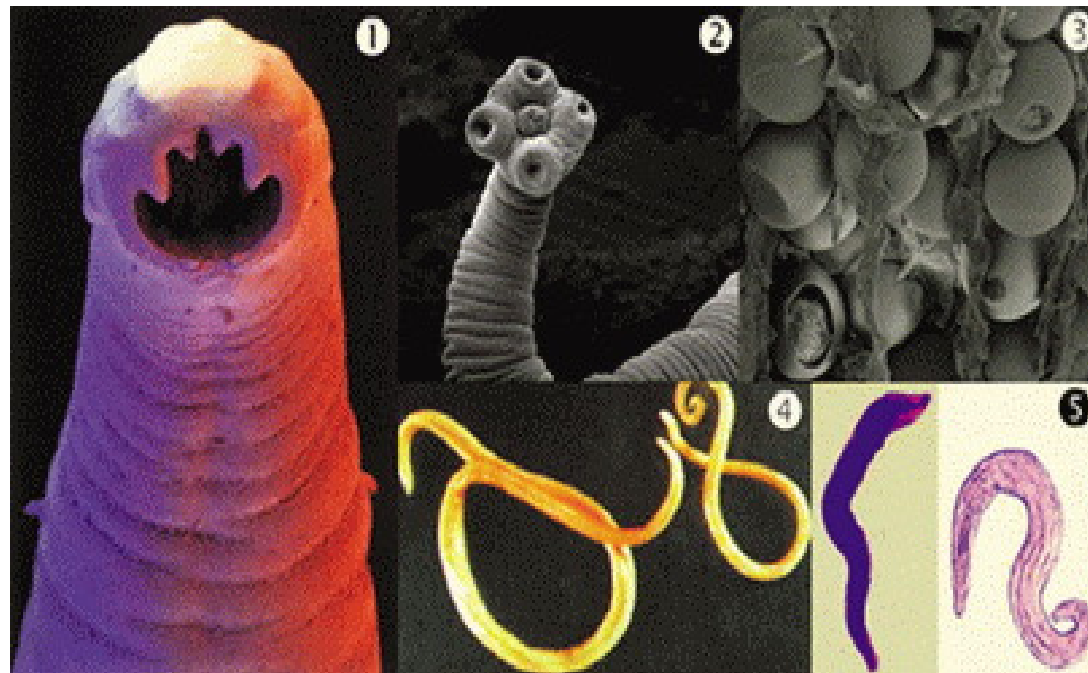
ПАРАЗИТАРНА ОБОЉЕЊА

Невена Вукајловић 51/17

ПАРАЗИТИ

- Паразит је организам који се храни на рачун другог организма(домаћина) у току дужег временског периода.
- Као последица специфичног начина живота код паразита се јавља низ адаптација које се огледају у томе да неки органи закржљају или нестану, док се на њихов рачун развијају други.
- Генерални еколошки односи паразита и домаћина се називају паразитизам.

БОЛЕСТИ КОЈЕ УЗРОКУЈУ

- АСТМУ
- РАК
- АЛЕРГИЈУ
- ГЛАВОБОЉУ
- АРТРИТИС
- АНЕМИЈУ
- УПАЛУ ЈЕТРЕ
- БОЛЕСТИ СРЦА
- АНОРЕКСИЈУ
- И МНОГЕ ДРУГЕ БОЛЕСТИ

СИМПТОМИ

- БОЛ
- ГРЧЕВИ
- ЗАТВОР
- СЛАБОСТ, АПАТИЈА, ДЕПРЕСИЈА
- ХРОНИЧНИ УМОР
- ГУБИТАК АПЕТИТА
- НЕСАНИЦА
- НЕРВОЗА, РАЗДРАЖЉИВОСТ, ХИПЕРАКТИВНОСТ
- НАДУТОСТ ТРБУХА
- ГЛАВОБОЉА
- И НИЗ ДРУГИХ СИМПТОМА

КАКО ПРОДИРУ У НАШ ОРГАНИЗАМ?

- НЕЧИСТА ВОДА И ХРАНА
- ВАЗДУХ
- ПРЉАВЕ РУКЕ
- КУПАЛИШТА

ДЕЧЈА ГЛИСТА

- Узрокује обољење ентеробијаза.
- Зараза се стиче преко прљавих руку, неопраног воћа и поврћа, прљаве воде.

Симптоми: свраб,
мучнина, бол у трбуху,
смањен апетит, губитак
телесне тежине,
несаница.

ЧОВЕЧЈА ГЛИСТА

- Узрокује обољење аскаријаза.
- Зараза се врши преко воде или хране која је загађена јајима овог паразита.

Симптоми: бол у стомаку, надимање, дијареја, сув кашаљ, недостатак даха, шиштање у плућима.

ПАНТЉИЧАРА

- Пантљичаре су црви пљоснатог облика(има облик пантиљке), који воде ендопаразитски начин живота, живећи у цреву човека.

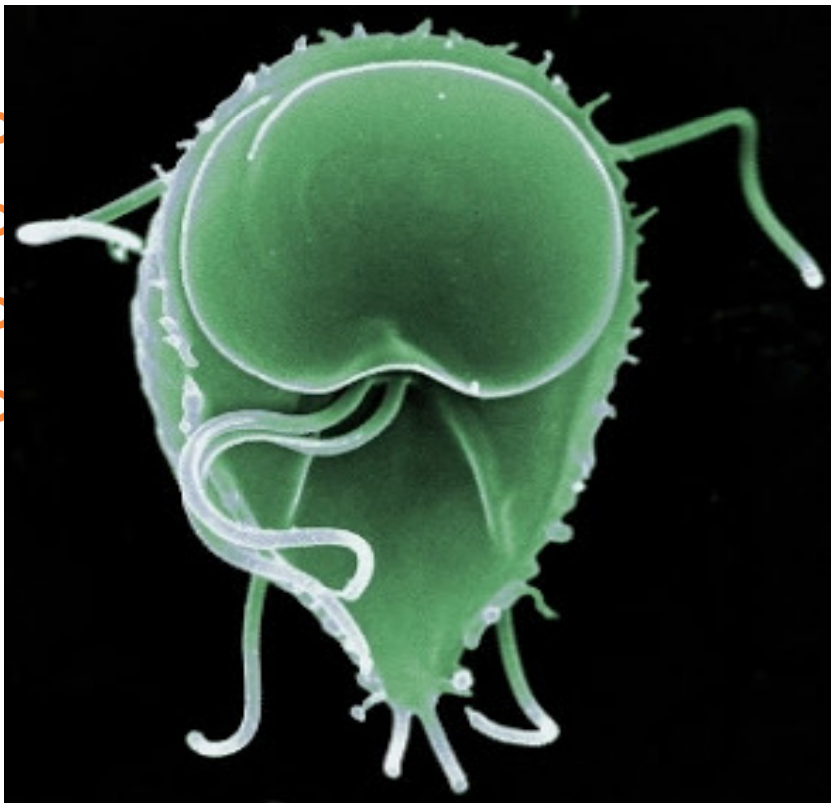

- **Симптоми:** непријатност у стомаку, губитак апетита, слабост, делови црва у столицама.

ЛАМБЛИЈА

- Узрокује болест ламблијаза.
- Зараза се преноси директним контактом, као и контаминираном храном и водом.

Симптоми: дијареја, гасови, надимање, губитак апетита, губитак косе, слаби нокти, стална малаксалост.

ТОКСОПЛАЗМА

- Изазива болест токсоплазмоза.
- Трајни домаћин – мачка.
- Прелазни домаћин – човек.

Симптоми: поремећај
нервног система,
грозница, умор, појава
страхова, губитак
памћења.

КРПЕЉИ

- Крпељи су паразити који сисају крв. Могу бити преносиоци болести.
- Крпељи су растући проблем у Европи јер могу да изазову озбиљне здравствене проблеме.
- Само комарци преносе више инфективних болести на људе и животиње од крпеља.
- Крпељи могу да:
 - Изазову иритацију
 - Направе абцес (ограничено накупљање гноја)
 - Пренесу болести, попут лајмске, које су опасне и за људе.

○ Лајмска болест или борелиоза

- Од лајмске болести се разбољевају и људи и животиње. Симптоми су слични као код прехладе и укључују слабост, губитак апетита, грозницу, оток и крутост зглобова. Интензитет симптома може јачати и слабити месецима. Уколико се не лечи може да доведе до трајног инвалидитета.
 - Да би заражени крпељ довео до инфекције он мора провести на кожи најмање 24 сата. Први стадијум болести јавља се непосредно након убода и може бити праћен главобољом, боловима у мишићима, повишеном телесном температуром, грозницом, малаксалошћу и увећањем регионалних лимфних жлезда. На кожи се јавља црвена промена кружног обилка у чијем центру је место убода у виду макуле тј. бубуљице.
-

-
- Место уједа може бити отечено, топло, ретко болно. Промена се све више шири, остављајући у центру подручје нормалне боје коже. Због тога што се шири назива се ерутхема мигранс (мигрирајуће црвенило). Јавља се од 1-30 дана након убода, па је зато врло важно место уједа пажљиво пратити наредних месец дана. Код око 50% пацијената исте промене се могу јавити и на другим деловима тела, а код око 15% пацијената могу и да изостану. Ако приметите црвенило обавезо се јавите се лекару, добићете антибиотик, чиме ћете у највећем броју случајева спречити развој друге и треће фазе болести које могу довести до оштећења нерава, зглобова, крвних судова итд.
-

-
- Дијагноза
 - Поставља се на основу клиничке слике и података о уједу крпеља, а потврђује доказивањем специфичних антитела у серуму.
 - Препорука
 - Најбољи начин је да се заштитите од крпеља је да при одласку у природу носите капе, одећу са дугим рукавима и ногавицама, користите спрејеве против крпеља и детаљно прегледате цело тело након боравка у природи.
 - **Прва помоћ**
 - Одстрањивање крпеља треба да се уради без чупања, гњечења, кидања и то када се напије довољно крви И буде најпогоднији за вађење.

- Услед недостатка кисеоника он може да изађе сам, па га не треба ни увртати, цимати, цедити, бушити или гњечити. Крпеља треба извадити пинцетом, хватањем рилице (усни апарат), што ближе кожи, а након тога место где је био крпељ дезинфиковати. Уколико не успете да га извадите сами, то треба да уради стручњак у дому здравља или у болници. Не примењивати никакава средства преко крпеља (алкохол, уље, бензин...), јер га то може иритирати и навести да и ако до сада није, након тога у крв ослободи секрет у коме се налази бактерија.
- заштита до четири дана након уједа може да се спроведе хуманим имуноглобулинима, а за трајно изложене особе активна имунизација са три дозе инактивираних вакцине.

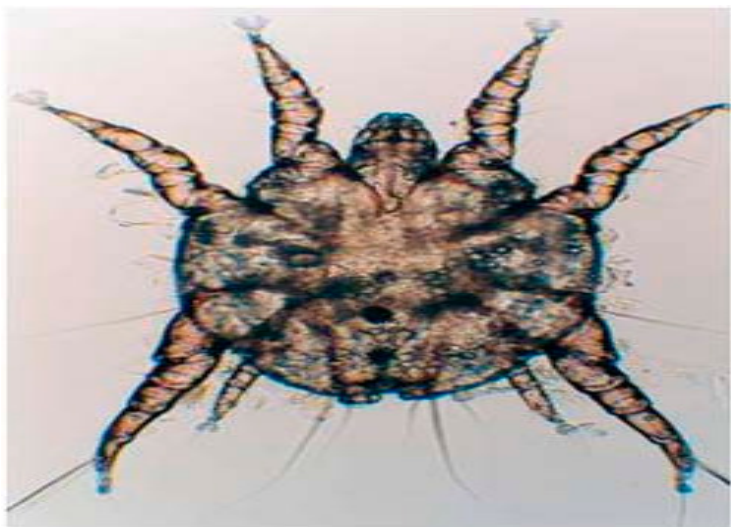

Прва помоћ

Одстрањивање крпеља треба да се уради без чупања, гњечења, кидања и то када се напије довољно крви и буде најпогоднији за вађење. Услед недостатка кисеоника он може да изађе сам, па га не треба ни увртати, цимати, цедити, бушити или гњечити. Крпеља треба извадити пинцетом, хватањем рилице (усни апарат), што ближе кожи, а након тога место где је био крпељ дезинфиковати. Уколико не успете да га извадите сами, то треба да уради стручњак у дому здравља или у болници. Не примењивати никакава средства преко крпеља (алкохол, уље, бензин...), јер га то може иритирати и навести да и ако до сада није, након тога у крв ослободи секрет у коме се налази бактерија.

ШУГАРАЦ

- Изазива кожно обољење шугу.

Превенција и лечење: одржавање хигијене тела, одржавање хигијене одеће, медицински препарати.

- Шуга је преносна заразна болест коже коју изазива паразит који се зове "шугарац", иначе једва је видљив голим оком. Женка овог паразита величине је око пола милиметра. После оплођења, женка буши ходнике у површинском слоју покожице и ту излеже око 50 јаја. Обично се ти "ходници" виде на кожи ручног зглоба и прстију руку, у виду дугачких црта. Из јаја се излегу нови паразити који излазе на површину коже. Симптоми шуге су свраб нарочито ноћу јер шугарци воле топлоту и врло су активни кад им је топло (топао кревет, топла соба).

○ Три недеље после заражавања на местима где је кожа тања, настају такозване папуле, везикуле, касније и крaste. Некад се ове промене јављају и на лактовима а некад су и у виду чворића.

Најчешће оболела места су:

- зглоб шаке,
- унутрашња страна прстију,
- испод пазуха,
- око пупка,
- око брадавица на дојкама,
- на табанима,
- на лицу итд.

- Иначе, шуга се јавља у свим друштвеним слојевима, а нарочито тамо где су лоши хигијенски услови. Преноси се најчешће приликом додира зараженог са здравом особом. Јавља се у породицама, школама, интернатима, а може се пренети и преко постељине и рубља.
- Што се тиче лечења шуге, обољење јесте излечиво али се мора спроводити правилно. Обавезно је истовремено лечење свих особа које су у контакту са зараженом особом, без обзира да ли се код њих виде промене или још не.

Лечење се спроводи апликовањем антискабиозних препарата на кожу читавог тела. То су препарати сумпора, бензил-бензоат, перметрин. Рубље, одећа и постељина морају се искувавати или хемијски очистити.

ВАШКЕ

- Изазивају обољење вашљивост.

- **Превенција и лечење:** одржавање хигијене тела и косе, одржавање хигијене одеће, медицински препарати.

- На човеку паразитирају две врсте ваши:
- **човечја ваш** (*Pediculus humanus*)
- **стидна ваш** (*Phthirius pubis*).
- човечја vaš (**uš**) ima dve podvrste:
 - - телесна ваш (*Pediculus humanus var. corporis*) i
 - - ваш главе (*Pediculus humanus var. capitis*).
- Као што само име говори, телесна вашка се храни на човекову телу, а најрадије боде врат, места око плећки те слабине. Ова вашка живи у одећи, најчешће у шавовима и наборима те долази у контакт с телом само у време храњења. Овај паразит преноси пегави тифус. У последњих петнаестак година регистрован је само један случај.

- Особе које су преболеле пегави тифус (велик број таквих био је на нашим просторима у време и након Другог светског рата) могу доживотно у себи носити узрочника ове болести, а блажи облик болести може се поново појавити (рецидив пегавог тифуса или Брилл-Зинсерова болест). Ако се таква особа налази у средини у којој постоји вашљивост, постоји могућност да се путем телесних вашки које се на њој хране, узрочници пегавог тифуса пренесу на околину и изазову епидемију.
- Како међу нама још увек има старијих особа које су преболеле пегави тифус, свака евентуално откривена вашљивост тела обвезно се пријављује епидемиолошкој служби као и сваки рецидив пегавог тифуса (Брилл-Зинсерова болест). Здравствене поступке тада спроводи епидемиолошка служба

Ваш глава је ситни инсект (2 - 3 мм) који живи искључиво на власишту. Храни се крвљу свога домаћина до које долази безболним убодима. Одрасла женка у току свог живота, који траје просечно 2 месеца, снесе око 200 – 300 јајашаца - гњида које одлаже уз сам корен косе, најчешће уз врат и иза ушију. Из гњиде се вашка излеже за око недељу дана, две недеље након тога постаје полно зрела и почиње репродуковати гњиде. У случају неповољних услова, гњиде могу остати у стању мировања и више од месец дана.

Вашка која живи на власишту безопасан је наметник, не преноси никакве болести, али како је вашљивост главе редовно праћена сврабом, човек се чеше па на кожи настају огреботине које се могу инфицирати.

-
-
- Како открити вашке на глави?
 - На вашљивост главе указује упоран сврабеж. Пажљивим прегледом власишта могу се открити живи покретни паразити или што је много чешће, само гњиде. Гњиде су ситна, око 1 мм велика, јајашца чврсто прилепљена уз косу тако да се лако разликују од перути. За разлику од перути која се лако скида, гњиде не силазе саме са главе. Њих је потребно једну по једну третирати.
 - Ако се у породици или колективу (дечји вртић, школа) открије да неко има вашке, препоручује се третман код свих чланова породице или колектива и то истовремено.
-

-
- Поступак уништавања вашака и гњида спроводи се прањем косе специјалним шампонима, према упутствима произвођача (најчешће прањем 2 ц у размаку до недељу дана) или посипањем перметринским прахом, пудером који се остави на глави преко ноћи, а други дан се коса опере обичним шампоном. Прашење власишта се мора поновити још једном у размаку од 10 до највише 14 дана
 - Без обзира на то који је од горе наведених поступака кориштен, потребно је уклонити с власишта све гњиде. Косу треба испрати у топлој закисељеној води (додајте сирћета или лимунова сока) како би се чешљањем густим чешљем гњиде одлепиле са косе, а чешаљ треба сваки час добро опрати. На тржишту постоје и електрични чешљеви који уништавају гњиде.
-

ТРИПАНОЗОМА

- Изазива паразитско обољење болест спавања.
- Прелазни домаћин – мува це-це

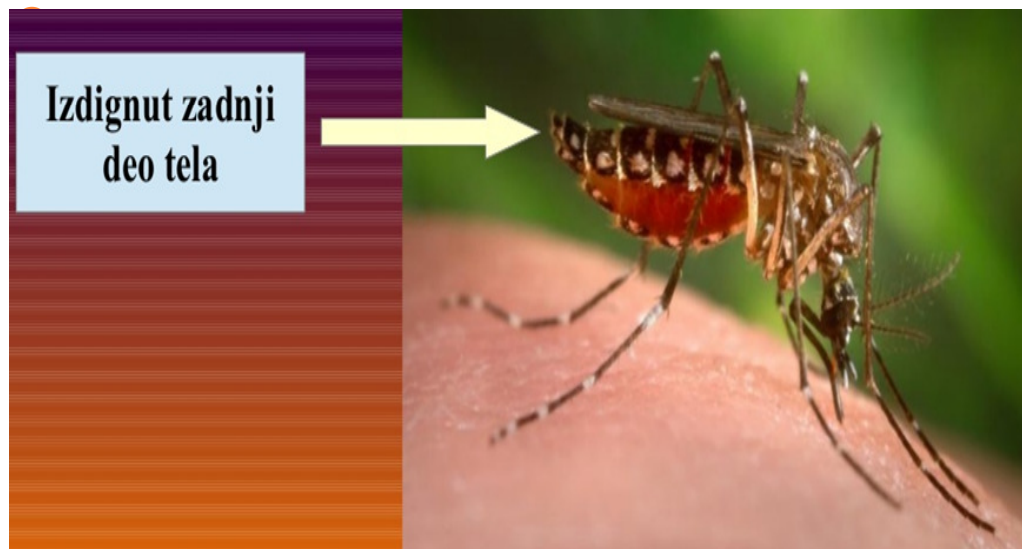

- **Симптоми:** поспаност, висока температура, главобоља, малаксалост.

ПЛАЗМОДИЈУМ

- Узрокује болест маларију.
- Прелазни домаћин-маларични комарац

Симптоми: грозница, дрхтавица, презнојавање.

- Маларија је заразна болест коју проузрокује један од четири различита типа паразита. Маларија се преноси убодом зараженог комарца или трансфузијом крви маларичног даваоца.

- То је једно од најчешћих обољења у свету, нарочито у тропским и неразвијеним земљама.
- То је без сумње једна од најзначајнијих болести земаља са топлотом климом.

-
- Становници земаља у којима је маларија честа имају приличну отпорност на ову болест, што је вероватно резултат сталних инфекција које постепено стварају релативну отпорност
 - Нелечена маларија је ретко смртоносна уколико није такозвани тип тропика када су изгледи доста лоши

-
- Постоји одређен број лекова који су врло ефикасни у борби са маларијским паразитима. То су, поред осталих, хлорокин, иднин и плазмокин.
 - Особа за коју се зна да је имала маларију не може бити давалац крви
 - Таква особа може бити преносилац паразита, па би болест могла да се пренесе на примаоца трансфузије крви.
-

КАКО СЕ ЗАШТИТИТИ ОД ПАРАЗИТА

- ПРАВИЛНА ИСХРАНА
- КОРИГОВАЊЕ ЖИВОТНИХ НАВИКА
- ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ
- ФИЗИЧКА ХИГИЈЕНА
- АНТИСТРЕСАН НАЧИН ЖИВОТА

ХВАЛА НА ПАЖЊИ ☺

